

# SOČA

Glasiló slovenskega političnega društva goriškega za brambo narodnih pravic.

„Soča“ izhaja vsak četrtek in velja s pošto prejemana ali v Gorici na dom pošiljana za družabnike polit. društva „Soča“:

Vse leto . . . . . f. 4.—  
Pol leta . . . . . „ 2.—  
Četrť leta . . . . . „ 1.10

Za nečrtažabnike:

Vse leto . . . . . f. 4.50  
Pol leta . . . . . „ 2.30  
Četrť leta . . . . . „ 1.20

Posamezne številke se dobivajo po 10 soldov v Gorici pri Paternolliju in Soharju; v Trstu v tobakarnici „Via del Belvedere 179“ in „Via della cenerina 60“.

Pri omanilih se plačuje za navadno trispotno vrsto:

8 kr., če se tiska 1 krat  
7 „ „ „ 2 krat  
6 „ „ „ 3 krat.

Za večje črke po prostoru in vsak pot 30 kr. za kolek.

Naročnina in dopisi naj se blagovoljno pošiljajo uredniku: Viktorju Dolencu v Gorici, Con. del Cristo 186 blizu živinskega trga, kjer se nahaja tudi tiskarništvó. — Rokopisi se ne vračajo; dopisi naj se blagovoljno frankujejo. — Delavec in drugim nepremožnim se naročnina znižá, ako se oglase pri uredništvu.

## Novi ukaz ministra Stremayerja.

A. K. Bogme, uže sto i stokrat sem čital po slovenskih časopisih, slišal na taborjih in v privatnih družbah ter prijateljskih pogovorih, da ministerstvo nas Slovence strašno prezira in zanemarja. Ako človek kako stvar tolikokrat sliši, se je ušesa tako privadijo, da jo naposled res verjame. Tako sem tudi jaz mislil, da je vlada nam Slovincem, bog vedi, kakova mačeha in da je nam sedanje ministerstvo ne vem kako gorko. Stoprv ministra Stremayerja poslanice in ukazi so me prepričali, ka sedanje ministerstvo za noben narod nema take gorke, prav očetovske skrbi, kakor za tisti košček Slovencev, ki na Goriškem prebivajo. V istini, noben Israel svojega Benjamina ne more tako ljubiti kakor naš naučni minister naše narodne, italijanske i slovenske, ljudske i srednje šole v Gorici!

V svoji vestni očetovski skrbi najpreje misli, ka nove metle dobro pometajo ter nam za tega delj vsako leto toliko novih profesorjev pošlje na goriško realko i gimnazijo, da si učenci v poluleta komaj njih imena zapomenijo, v enem letu komaj načina njih učenja privadijo, v osmih letih svojega šolanja v vsakom predmetu ravno osemkrat osem učiteljev poskušajo, in tako ves čas pri samih poskušajah ostanejo ter nikdar do nobenega pravega, temeljitega, zdatnega učenja ne pridejo. Čemu tudi! Njive so za to na svetu, da se kmet orati, kopati, sejati uč. in goriške srednje šole je država za to osnovala, da se professorji na njih v podučevanju vadijo! Učenci so samo materijal.

Toda to še nij zadosti!

Goriška grofija ima 6 okrajnih šolskih nadzornikov. To je preveč! Čemu taka potrata! Mej tem so 3 Slovinci i 2 Italijana. To tudi nij pravično, da bi večina prebivalcev imela večino okrajnih šolskih nadzornikov. Zatorej vzemimo Slovincem dva, Lahom pa enega ter namesto petih postavimo samo dva, enega za Slovence, drugega za Italijane, tako bo prav! — Kaj hočete še več?

Pač, Stremayerjeva ljubezen do nas Goričanov se ga še dalje! Sedaj ima Goriška samo provisorčnega deželnega šolskega nadzornika in še tega mora minister vzeti izmed učiteljstva na tukajšnji gimnaziji ali realki. Toda g. Stremayer bi nam rad kak-ga boljše-ga poslal, morda kakega posebnega svojega ljubljenca, tudi ne samo za kratkih 6 let, temveč stalno, za dalje

časa; toda ta naš dež. zbor je tako kratkoviden, da ne more izpoznati velike ljubezni ministrove do našega šolstva!

Da, še več!

Dr. Wretschko pravijo, da je dober pedagog, delalen uradnik in energičen apostelj nemškega učnega jezika. In to svojo desno roko nam Stremayer pošlje v našo solnčno Gorico, da se prav na mestu prepriča in spravedi, kako bi se mogle osrečiti in povzdigniti naše šole. Wretschko kot pameten mož res kmalu ugaue, da geografijo, zgodovino, matematiko i. t. d. v naših srednjih šol nižih razredih po nemško učiti ali pa prazno slamo mlatiti, je pač skoro vse eno delo. Vsak človek bi tedaj mislil, da, če tak mož, kakor je Wretschko, spravedi, da nemški učni jezik je v naših šolah nemogoč, se bodo to-laj naše srednje učilnice poslovenile i poitaljančile i. t. to temveč ker je tudi naš dež. zbor te misli, kakor vsak drug misleč človek, učitelj in pedagog.

O kaj še! Baš narobe je prav! Bog varuj, da bi se nemški učni jezik iz srednjih šol izbacnil in narodni v nje vpeljal! Nego nemški jezik naj se vpelje uže v ljudske šole, tako da bodo naši prvošolci na gimnaziji in realki vsaj nemški lomiti znali. Glejte vi pedagogi vseh časov in vseh narodov, ki pravite, da samo v materinem jeziku je mogoče mladino podučevati, pridite zdaj v Gorico in učite se tukaj iz ukazov ministra Stremayerja, kako se mladina vzgaja, kako se narodi osrečujejo! Učite se tukaj modrosti avstrijskega ministra, ki ukaže, da, ker učenci v srednjih šolah ne znajo nemškega, se morajo uže v vadnici tega jezika naučiti. Z vadnico pa je učiteljsko izobraževališče v ozki zvezi; če je ona nemška, mora tudi pripravnica biti, in če so enkrat učitelji po nemški vzgojeni, kedo bi potem naše Kraševce i Tolmince še v slovenskem jeziku podučeval? Tako je ta stvar tedaj! Ker je realka in gimnazija nemška, mora biti nemška tudi vadnica; ker je vadnica nemška, mora biti nemška tudi učiteljska pripravnica in ker se učitelji nemški vzreajo, naj se potem ponemčijo tudi vse ljudske šole. Tako se glasi najnovejši ukaz ministra Stremayerja, ktere-ga je poslal te dni dež. šolskemu svetu v Gorico. Zdaj naj pa še kedo reče, da Stremayer nas goriških Slovencev posebno ne ljubi!

## Dopisi.

V Gorici 17. aprila. — Volitve 9 udov v naš mestni zastop so tudi letos vzbudile jako živahno agitacijo med našimi meščani, še živahnišo od lani, ko so se ločili volilci in kandidatje v samo dve stanki, v vladno-konservativno in v liberalno. Letos so tri stranke, ktere si prav odločno nasproti stoje, postavile vsaka svoje kandidatje; konservativci ali klerikalci so se namreč ločili od Pajer-Ritter-jeve, vladna stranka, ktere namer a gre na to, da bi veštila v mestno svetovalstvo vsako leto kakega novega Nemca, ki naj bi bil po mo-gočnosti iz Ritter-jeve rodbine. —

Ta stranka pa vedoča, da ne bo lahko sama s svojimi kandidati prodrla, je poskušala kompromis skleniti z liberalci. Glavni pogoj takega kompromisa je bil menda ta, da se izključi dr. Deperis od vsake kandidature, kar bi bilo najbrže njegovemu posebnemu prijatelju (?) d.ru Pajer-ju jako po volji. A temuse niso hoteli liberalci udati in tako se je zgodilo, da smo videli obojne kandidate na velikih plakatih po mestnih voglih priporočati. Klerikalci so pa po svoji navadi mreže bolje skrivaj nastavili in kakor kaže ne bo njih-ov lov brez uspeha. Včeraj je volila 8. volilna skupščina, obstoječa iz malih obrtnikov in trgovcev, to je iz pravih meščanov. Zmagali so klerikalci. Pajer-Ritter-jeva stranka se je bila v zadnjem trenutku odtegnila; liberalci so se pa menda preveč zanašali na dognan razpor v konservativnem tabru in na svoje plakate in so premalo delali—zato so pali prav sramotno pali!

Še danes se za glavo prijemajo, preiskovaje, ali jim je v obrazu še kaj ostalo razen—dolgega nosa; klerikalci pa nehoté kazalce ribljejo, kakor bi hoteli reči: šlek, šlek! Nekako prav se jim godi. Spravili so take tri može v mestni zbor o katerih bi ne bil nihče mislil, da jih je mogoče pri sedanjih tukajšnjih razmerah z uspehom kandidovati. Izmed 346 oddanih glasov je dobil bivši deželni poslanec in odbornik in nekdanji župan goriški dr. Karol Doliac 225, profesor bogoslovja dr. Valussi 223, in žitni trgovec in hišni posestnik v gosposki ulici Jakob Decolle 221 glasov. To se pravi pri tolikem razporu sijajno zmagati.

Z Dunaja, 12. aprila. [Izv. dop.] Velika noč je tukaj; poslanci in delegatje so se razkropili na vse

## LISTEK.

### Nektere opazke ruskega profesorja.

Spisal  
prof. J. Haudouin de Courtenay.

(Nadaljevanje.)

XVII.

Omiko slovenskega ljudstva pospešujejo največ, kakor je obče znano, šole in čitalnice. Zatorej zdi se mi primerno, tudi o njih nekaj pregovoriti. Gotovo, moje opazke ne morejo imeti nobenega pomena, ker sem imel premalo priložnosti, da bi opazoval šole in čitalnice; pa vendar mislim, da se celó v teh mojih opazkah najde nekaj, kar bo tega ali onega kaj zanimalo.

Stanje šolstva na Goriškem je veliko boljše, nego na Kranjskem, kder še dozdej manjka veliko učiteljev, ter nij mogoče se nadejati, da bi se tam tako hitro k boljšemu spremenilo. V sled tega tudi, kar se tiče omike sploh, je goriško ljudstvo primerno več omikano, ugo kranjsko.

Pa pomanjkanje šole v kakem kraju ne vleče še za soboj pomanjkanja elementarne omike, to je znanja brati in pisati. Kajti podvzeto ljudstvo umeč, da v sedanjih časih nij več mogoče živeti v neolikanosti in

v vsem se zanašati na tujo pomoč, pomaga si z lastnimi močmi, kakor le more, ter se prizadeva, da bi pomanjkanje učitelja nadomestilo na ta ali na oni način. Kedor le zna nekaj, uč. navadno druge, in tako gre naprej. V mnogih krajih učijo mestni g. duhovni; nekteri iz njih so si zares pridobili velike zasluge za omiko ljudstva v vseh obzirih, učeč ne samo brati, pisati in drugih strogo šolskih predmetov, ampak tudi vadeč mladino, na primer, v petji i. dr. t. p. umetnostih.

Čitalnice, katerih upliv na omiko vsega ljudstva, ne samo mladine, je brez dvombe jako mogočen, so se udomačile tudi samo na Goriškem, mej tem ko se na Kranjskem nahajajo le v večih središčih v mestih, v velikih trgih i. t. p. O Štajerskem, Koroškem in ostalem Primorskem ne govorim nič, ker ne poznam teh dežel.

Kar pa zadeva značaj in primerno važnost posebnih čitalnic za omiko celega ljudstva v dotičnem kraju, gotovo je, da največ koristijo v tem obziru čitalnice v teh vaseh, kder nij veliko gospode, ampak kder živijo skoro sami kmetje. Kajti tam, kder je veliko gospode, se ta navadno nerada meša s „plebsom“ in vsled tega čitalnice dobivajo značaj prevladno aristokratski. Nij tedaj čuda, da se pri podobni nameri te ali pa one čitalnice, gospoda dosta omika, pa za to prosto ljudstvo ostaja skoro popolnoma v prejšnjem svojem stanju. Pa vendar se podobna gospoda precej razžali, ako kedo na primer popiše, da nekteri neomikanci iz ljud-

stva v tistem kraju štejejo tega ali pa onega tujca za hudiča ali pa za antikrista ali pa za neko drugo čeznaravno bistvo.

V nekterih krajih so pale prejšnje čitalnice v sled tega, ker nekteri gospodje, ki imajo največi upliv na deželi, nočejo imeti čitalnic, boječi se, da narod zgubi vero in se sploh pokvari. Ali res v čitalnicah narod gubi vero, ne vem, ker nijsem teolog. Samo to vem, da se mora slovensko ljudstvo zahvaliti svojim šolam, čitalnicam in društvu sv. Moha-a za to, da dandanašnji spada mej najbolj omikana evropska ljudstva.

Ker sem uže pri čitalnicah, omenim še en kuriozen slučaj, ki se nahaja v zvezi s čitalnicami ter more služiti kakor vzgled velike pameti nekterih omikancev. V neko čitalnico so dohajal pred kratkim ruski časniki, kakor dar njenega ruskega prijatelja. En ud te čitalnice je bil zadovoljen s časniki v vseh evropskih jezikih, v nemškem, italijanskem, francoskem itd. Samo ubogih ruskih časnikov nij mogel trpeti. Zmerom je čez nje zabavljal, nazivaje jih „saublätter“ itp. Nankrat je nazuanil, da ve iz gotovega vira, da vsled shoda treh cesarjev v Berlinu mora jenjati ta panslavistična propaganda, in da od zdaj zanaprej nobena slovenska čitalnica ne bode dobivala ruskih časnikov. Evo, kde je tičal glavni namen šola treh cesarjev! — Sicer štejem si v svojo dolžnost naznaniti, da ta pametni gospod nij Slovenec, celó Slovan ne. Mislim, da mej Slovani nij tako strašno pametnih možev in globokih politikov.



stari strani, vsak se svojo torbo, v kateri neso lepo obročane in svoje volilcem.

In kako veselo je bode tudi ljudstvo sprejelo to volilno reformo za velikonočno jutro. Pač blagor, ne več kakor blagor bode ta volilna reforma za avstrijske ljudje.

Krist je rešil pred toliko in toliko leti veseljni svet pogube, volilna reforma reši po toliko in toliko letih pa Avstrijo prepada. In tako je prav. Vaš Ocronini pa Vam je poleg tega velikonočnega pisma prinesel tudi še mnogo mnogo upanja, da predelna železnica pojde rakom zvižgat. Črne je boljši politikon; ko je videl, da iz železnice ne bo nič, pobrisal jo je, da vsaj nekoliko svojo čast reši. Tudi tukaj se pripoveduje neka čudna stvar o Črnetu, kakor sta neki v zadnjem dopisu iz Gorice povedali. Črne namreč nij zapustil iz prepričanja lesenjače, nego ostrasil jo ga Krasovec, da, če ne zapusti Dunaja, mu bodo hišo zagali. Ali je to res ali ne, tega ne morem spricati. Relata referro, in če tudi nij res, je vsaj karakteristično.

Velika noč je, in nikar ne mislite da so Dunajčanje tako brezbožni, da bi si še božjih grobov ne napravili.

Veliko ljudstva gre v ak dan je obiskovat, posebno v Stefanovo cerkev, in na dvor v kapelo. Danes popoldne o 1/4 je bilo vstajenje v dvorski kapelici. Neizmerno množice se je bilo zbralo, posebno ker se je raznesla novica, da se letos udeležijo procesije tudi cesarica. In zares, udeležila se je, imela je vrezano violetno krilo z dolgim šlepon, katerega so tako zvali „edelknaben“ nosil. Tudi cesar je bil z mnogimi ministri in dragimi velikaši navzočen.

Lepo je bilo gledati ta sprevod, a meni se dozlepa, da je to le bolj za oči, nego za srce; navadna procesija na kmetih veliko več gane, nego kaj takega, ki ima posebno važnost le za radovedneže in dunajske zijalke in zijalke.

21. t. m. bode poroka nadvojvodinje Gisele z bavarskim princem Leopoldom. Priprave se delajo velike; mestno starešinstvo da ples na to čast, kamor pride tudi cesarski rodoma. Dijaki viših šol se se združili z mladimi trgovci in uradniki in napravijo Giseli na čast skupno baklado; to bode še kaj več, kakor oni čas na prof. Škodovo čast.

Te dni se je otrovala mlada in lepa igralka tukajšnjega „Wienertheatra“. Uzrok temu je bila nesrečna ljubezen z nekim baronom, kateri je nij smel dalje ljubiti, če nij hotel dati nepotrebnega živca tukajšnjim škandoloznim tednikom, novinar, ki si iščejo gradiva samo v privatno pikantnih zadevah.

Tudi Dunaj nij še rešen babjeverstva. Te dni so zopet zasacili v Hernalsu staro copernico, ki je za denar Dunajčanom njih bodočnost pripovedovala. In dohajale je mnogo gospode iz boljših krogov k nji, in tudi nij izpud 25 fl. nikomer svoje vednosti razodela.

Včeraj smo zapazili prve lastovke tukaj, tri cele tedne kesneje, kakor lani. Lepo znamenje pomladi, katero uže nekaj časa uživamo.

Svetovna razstava je tukaj, a v pratu se nij vse dovršeno; tudi po mestu se še vedno in vedno zida; hoteli rasti kakor gobe po dežji; naposled bode na Dunaji več hotelov, nego privatnih hiš. Tudi se uže vidi mnogo mnogo tujcev tukaj, in življenje in stanovanje se draži od dne do dne. Revnejši ljudje pač ne bodo mogli tukaj izhajati. Moreda Vam o priliki natančneje našo draginjo opišem.

Pri tukajšnjih Slovencih nij menda tiste živahnosti, kakor prejšnja leta. Petje, ki je prej vse Slovence vezalo in zaradi katerega so naši kot najboljši akademični pevci sloveli, se je pozgubilo. Mladina vsa prebiva razstrešena, tudi zunaj mesta in na zmerne dra-

## XVIII.

Vsak narod, v katerega deželi rase trta, rad uživa ta dar božji, to je rad pije vino; sicer pa vsem narodom dopada vino. Ker pa Slovenci imajo svojo domačo trto, zatorej tudi pije vino v taki množini, da se postranskemu opazovalcu zdi, kakor da bi mej nji bilo v navadi tako rečeno organizirano pijanstvo. Je veliko Slovencev, kateri se številom izpitih kozarcev merijo narodnost kakega individua. „Kakov Slovenec ste Vi, kedar ne pijete vina?“ tako se govori navadno vsakemu Slovincu, če ne pije.

V teh krajih, kder je vino drago in kder se sploh težko debiva, kakor na primer, na Gorenjskem in na Tolmnskem, je navadna pijača žganje. Se ve da kakor eno, tako tudi drugo upliva škodljivo na zdravje, če se ga pije preveč. Pa v vsakem slučaju žganje je mnogo škodljivejše, nego vino. V raznih krajih se nahajajo jako pametni in omakani možje, kateri, vsled velike rabe žganja, zmirom več gubijo prirojeno pamet in spomin ter, če bodo nadaljevali, postanejo popolnoma neumni. Nekteri izmed njih uže zdaj ne veljajo nič, če popreje ne izpijejo nekoliko kozarcev žganja.

Temu, da ubogo ljudstvo tako rado pije, ne moremo se čuditi. Resničnost je tako žalostna in težka, da se reveži tolažijo s pijanci, katere dajo jim pozbati njih gorje in težavno življenje.

ginja ovira marsikaterga pevskih vaj in družih shodov se udeleževati. Svetovna razstava je vtaknila tudi tukaj svoj — nos.

## Politični pregled.

Ker so zdaj na počitnicah delegatje in državni poslanci in ministri, nij nič novega poročati o našem parlamentarnem življenju. Ustavoverci se uže zdaj pripravljajo na boj pri direktnih volitvah, ker dobro vedo, da je od teh volitvij odvisen morda njih propad; zato pa se organizirajo in uže zdaj sestavljajo centralne odbore za vsako kronovino; da ne bodo štedili s časom in denarom, to se da lahko misliti, tudi Chabrus bode zopet moral pomagati. A tudi na naši federalistični strani se je začelo živahno gibanje; Čehi se pripravljajo; Tirolci so po svojih listih sporočili, da so uže pripravljeni, na Poljskem je ravno taka in pri nas Slovencih se bo uže v nedeljo, 20. t. m. v Ljubljani volil centralni odbor za direktne volitve po vsem Slovenskem. Ta odbor bo imel nalog postaviti kandidate v porazumljenji z volilnimi okraji in sploh z vsemi odličnimi slovenskimi faktorji, osnovati pod-odbore po okrajih za volilno agitacijo itd. V nedeljo bode namreč v Ljubljani konferencija, h kateri so povabljeni rodoljubi iz vsega Slovenskega. To je gotovo prav, da se koj začne delovanje in da se za celo Slovenijo postavi en centralni odbor; kajti če bomo edino delali, se nam morda posreči, da spravimo 15 do 17 Slovencev na Dunaj.

Kar se Goriškega in Tržaškega tiče, bodo tudi Italijani skoro gotovo federaliste volili, na ta način dobi opozicija tudi od ital. strani še precej izdatno podporo.

Oficijozni listi sicer poročajo, da bodo nove volitve za državni zbor še le oktobra meseca; a to je menda le finta; kajti zastoj se ustavoverci ne pripravljajo uže zdaj; menda pa utegnemo imeti volitve še to poletje. Vsi cesarski namestniki so na prve dni maja poklicani na Dunaj; zakaj, to je prav lahko uganiti; ministerstvo se hoče natančno podučiti o stanju rečij po raznih deželah in potem urediti svoje delovanje za agitacijo pri volitvah; vladnih kandidatov bo povsod polno. Vladni listi pa pravijo, da so namestniki zato poklicani na Dunaj, da se posvetujejo, kedaj bi se sklicali letos dež. zbori.

„Wanderer“ je zadnje dni priobčil glavne točke političnega programa federalistov, ktere se glasé tako-le: Na zunaj: Močno in spoštovanje veleče stanje monarkije pod žezlom naše vladarske hiše. Na znotraj: 1. Poravnanje obstoječih nasprotnostij in odobrenje državne pogodbe z Ogrsko; 2. samostalnost in samouprava obstoječih historično-političnih individualitet; 3. samoupravnost in svoboda vsem verskim skupinam, svobodno razvijanje vsake narodnosti. 4. Pravica postave dajati gre dež. zborom in cesarju; 5. Za skupne zadeve z Ogrsko in vseh družih kronovin je potreben skupni organ, v katerega pošiljajo deželni zbori svoje delegate; 6. Po-

Sicer ne morem reči, da bi pijanstvo v strogem zmislu ta besede bilo domače mej Slovenci, ter da bi se moralo šteti za splošno navado vsega ljudstva. Nekteri pijejo samo nekaj, pa ne, da bi se upijavili. Samo nekteri pijejo vsak dan; sploh pije se samo o praznikih, kar ima dva uzroka: prvič da samo prazniki so odločeni za veselice in pozabljenje vsakdanjih težav in grenkot, drugič pa da vsak nema zadosta denarja, da bi pil vsak dan.

V nekterih vaseh nij celo krčme. Naslejški tega so, mishm, jako koristni za tistega kraja ljudstvo. Velik razloček mej prebivalci vasi brez krčme se posebno vidi o praznikih. Tako, na primer, obiskaval sem v nedeljo nekoliko vasij v Bohinju, posebno pa Brod, v katerih nij krčme, ter moram priznati, da mi je bilo jako prijetno videti čedne može in žene, ki so se jako spodobno obnašali in s katerimi je bilo mogoče pametno se pogovarjati. Na drugi dan, v ponedeljek zjutraj, sem se vrnil v Bohinjako Srednjo Vas, kder sem imel glavno stanovanje, ter sem poizvedel, da so velikansko pili in da so se grozovito tepli. Kakor živ dokaz tepeža videl sem mladega fanta z veliko rano na četu, druge pa z razkravljanimi rokami, z oteklimi očmi itd. Videč to, sem bil jako vesel, da sem bil popustil te pijance ter da sem prebil večer in noč mej mirnimi, naprjenimi ljudmi.

stavodaja neskupnih rečij se vrši po deželnih zborih in po cesarju; 7. Upravništvo skupnih zadev naj bode izročeno skupnemu ministerstvu; 8. Oskrbništvo takih zadev, ki nijso poznane za skupne, se izroči deželnim vladam, katere so po kancelarijih zastopane pri cesarju; 9. Ministerstvo za skupne zadeve je odgovorno skupnemu parlamentu; deželna vlada pa dotičnim dež. zborom. To je stari program federalistov in se naslanja na česke fundamentalne članke.

Ogri bodo v delegacijah oponirali ministerstvu, posebno v zadevi poviksanja plač skupnim uradnikom; zato pa se ustavoverni listi močno jeze čez nje in pravijo, da jim gre le za to, da vsacega Nemca odpravijo iz ogrskih državnih služeb. Tudi mi bi morali biti jezni na Ogre, ker potem dobimo zopet vse Nemce na naš vrat.

Znani česki rodoljub Skrejšovski, ki je bil v prvi instanci za nekrivega spoznan sleparije, je v drugi instanci obsojen na 18 mesecev težke ječe; zdaj je S. rekuriral na najvišjo sodnijo. Ubogi S. je zraven te nesreče še prav nevarno bolan. Dr. Greger, ki je bil, kakor S. tožen zaradi sleparije, ker nij plačal inseratnih kolokov, je bil oné dni v prvi instanci nekriv spoznan; a nadsodnija bo tudi njega najbrže obsodila. Greger je mej svojim zaporom troje otrok zgubil. — Česke novine so zadnje dni s članki praznovale petdesetletnico prihoda Fr. Palackéga v Prago, vzbuditelja českega naroda. Potem nij hotela vlada potrditi volitve Bielskega za pražkega župana, zdaj je mestni odbor volil Huleša za župana; a tudi tega noče vlada potrditi, ker je podpisal neko peticijo proti ministerstvu. Tedaj praški župan mora biti vladen mož, nu, najkrača pot bi bila, da ga ministerstvo imenuje, čemu še volitve.

Ruska armada uže marsira proti Kivi; Rusi ne bodo jenjali, dokler si ne prisvojijo celo Azije in dobé v roke vse trgovstvo v Aziji; po svojih kolonijah in železnih cestah todo res s časoma postali gospodarji svetovnega trgovstva in po tej poti si bodo tudi pridobili največi upliv v Evropi. Močna Rusija pa bode koristila vsemu Slovanstvu. Za piruhe je prinesla sicer dobro podučena „Allgemeine Zeitung“ novico, da je sklenena zveza mej Rusijo, Francosko in Ameriko na eni in Avstrijo, Nemško, Turško in Angleško na drugi strani. Dasiravno je ta zveza jako naravna in bode prej ali slej skoro gotovo de nje prišlo, vendar za zdaj ta vest nij še verjetna, ker mej Rusijo in Nemčijo vlada ravno zdaj največe prijateljstvo, dokaz temu je, da Nemški cesar pojde uže v kratkem v Petersburg obiskat ruski dvor. Sicer pa bi zveza Rusije s Francosko in Ameriko pomenila tudi vstajo Slovanov na Balkanu, katera ustaja uže sama na sebi bi Turško vojsko popolnoma absorbirala in za vsako zunajno akcijo proti Rusiji nemogočo storila.

Srbsko je zadela nesreča, umrl je 6. t. m. general Blaznavac, predsednik srbskega ministerstva i bivši sorogent Srbije. Bil je izvrsten in učen vojak, pa previden državnik; z njim je Srbija veliko zgubila, pa tudi slovanstvo plaka na njegovi gomili, ker on je bil v srbski vladi zastopnik jugoslovanske ideje in izvrševalec tej ideji primerne politike. — Pogreš njegov je bil velikanski; knez, ministri, diplomatije i narod iz vse Srbije se ga je udeležil; dokaz je to, kako zna junaški, čvrst narod častiti svoje može.

Nadejati se je, da Srbska nadaljuje v politiki tisto pot, katero jej je zaznamoval i začel plemeniti Blaznavac, njen rešitelj iz največe nevarnosti. — Za naslednika v predsedništvu ministerskem je imenovan dosedajni minister zunanjih zadev Jovan Ristič, prebrisan diplomat in izvrsten državnik; on je zmerom delal na strani in v družbi rajncega Blaznavca na velikost Srbije. — Ristič bo sestavil novo ministerstvo, v katero bode poklical najboljše može srbske. — Knez Milan bode menda uže kmalo odpotoval v Carigrad, da se s porto domeni ob odstopu trdnjavo Mali Zvornik i zaradi železnice. — Srbska namreč noče plačati turški tributa, dokler ne bode to uprašanje povoljno rešeno; misli pa se, da bode osebnost navzočnost kneza v Carigradu to rešenje pospešavala, sicer pa so Srbi na boj pripravljani in hočejo s Turčijo malo ceremonij uganjati, saj za nji-mi tiči ruski strijc, kakor Srbi pravijo ruskemu caru.

Da bode kmalo zrelo jutrovo uprašanje, uže vse znamenja kažejo; zastoj se ne govori ob alijancah